

**EESTI STANDARDI JA STANDARDILAADSE DOKUMENDI
ÜLESEHITUS, SÕNASTUS JA VORMISTUS**

**Structure, formulation and presentation of an Estonian
standard and publication**

EESTI STANDARDIMIS- JA AKREDITEERIMISKESKUSE JUHENDI EESSÕNA

See Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse juhend on

- juhendi EVS JUHEND 4:2021 uustöötlus;
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2023. aasta septembrikuu numbris.

Juhendi EVS JUHEND 4:2023 „Eesti standardi ja standardilaadse dokumendi ülesehitus, sõnastus ja vormistus“ on koostanud standardiosakond, koostamisel on arvestatud standardimise tehniliste komiteede ja standardimisekspertide arvamusi.

Juhend esitab ülesehitus-, sõnastus- ja vormistusreeglid Eesti standarditele, standardilaadsetele dokumentidele ning nende kavanditele. Esitatud on ka nõuded paranduste kohta. Juhendi koostamisel on lähtutud juhendist EVS JUHEND 4:2021, ühtlustades nõuded võimalikult ulatuslikult uusimate rahvusvaheliste ja Euroopa standardimisorganisatsioonide nõuetega ning arvestades kogemusi nende standardite ülevõtmisest Eestis.

Peamised muudatused võrreldes juhendi 2021. aasta väljaandega on järgmised:

- lisatud uued vormistusnõuded loetelude (sh kirjanduse loetelude) ja jooniste järele lisatud selgituste tekstide kohta;
- lisatud uued tõlkesoovitused kirjanduse loetelus tõlgitava osa, standardite ülevõtmise osa ja ISO eessõnade kohta;
- jaotis 5.16 viidud peatükki 6, mida on täiendatud;
- uuendatud standardite ja standardilaadsete dokumentide tiitellehtede näidised (uus logo) ja eessõnad.

Juhendi lisas A on toodud küljendusnõuded standardimiskomiteedele, standardite koostajatele, tõlkijatele ja ekspertidele ning nende järgimine aitab kaasa standardite kiirele avaldamisele.

ICS 01.120

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

1	KÄSITLUSALA.....	5
2	NORMIVIITED	5
3	TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4	STANDARDI ÜLESEHITUS.....	5
4.1	Standardi osad	5
4.2	Standardi tähis.....	6
4.3	Lehekülgede nummerdus.....	7
4.4	Standardi pealkiri.....	7
4.5	Tiitelleht ja eessõna	8
4.6	Sisukord.....	12
4.7	Sissejuhatus.....	12
4.8	Käsitlusala.....	13
4.9	Normiviited	13
4.10	Terminid ja määratlused	14
4.11	Tähised ja lühendid.....	15
4.12	Standardi põhiosa.....	15
4.13	Lisad	15
4.14	Kirjandus	16
4.15	Tagakaas.....	17
5	STANDARDI VORMISTUS	17
5.1	Üldist.....	17
5.2	Teksti liigendus.....	18
5.3	Nimetuste õigekirjutus	19
5.4	Tabelid.....	19
5.5	Graafiline teave.....	20
5.6	Matemaatilised avaldised.....	21
5.7	Arvväärtused	22
5.8	Mõõtühikud	22
5.9	Mõõtmete ja lubatud hälvete näitamine.....	23
5.10	Tekstisisesed märkused.....	23
5.11	Joonealused märkused	24
5.12	Märkused tabelite lõpus ja graafilise teabe juures	24
5.13	Viited	24
5.14	Näited.....	25
5.15	Lühendid, tähised ja tingmärgid.....	25
6	MUUDATUSE JA PARANDUSE ÜLESEHITUS NING VORMISTUS.....	26
6.1	Muudatus.....	26
6.2	Parandus.....	27
	Lisa A (normlisa) Standardi küljendusnõuded.....	29
	Lisa B (normlisa) Standardi tõlkenõuded.....	31
	Lisa C (teatmelisa) Kontroll-loend algupärase standardi ja standardilaadse dokumendi koostajale	38
	Lisa D (teatmelisa) Eesti standardiks ülevõetud standardi ülesehitus	40
	Lisa E (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi jõustumisteate meetodil ülevõtu korral	42
	Lisa F (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtu korral	44

Lisa G (teatmelisa) Tõlkemeetodil Eesti standardiks ülevõetud standardi vormistamise näited.....	46
Lisa H (teatmelisa) Eestikeelsena avaldatud tehnilise spetsifikatsiooni ja tehnilise aruande vormistamise näited	52
Lisa I (teatmelisa) Algupärase Eesti standardi ja selle tõlke tiitellehe ja eessõna vormistamise näide	56
Lisa J (teatmelisa) Värvilisi jooniseid sisaldava standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide	60
Lisa K (teatmelisa) Standardi tagakaane näide	62
Lisa L (teatmelisa) Paranduse näide	63
Kirjandus.....	64

1 KÄSITLUSALA

See juhend kirjeldab Eesti standardite, standardilaadsete dokumentide ja nende kavandite ülesehituse, sõnastuse ning vormistamise nõudeid. Esitatud on ka nõuded dokumentide muudatuste ja paranduste kohta.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või terveniisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EVS-EN 45020:2008. Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Juhendi rakendamisel kasutatakse standardis EVS-EN 45020:2008 esitatud termineid ja määratlusi.

Selles juhendis mõistetakse edaspidi standardi all nii Eesti standardit (algupärane ja ülevõetud Euroopa või rahvusvaheline) ja selle muudatust kui ka standardilaadseid dokumente ning kõigi eespool mainitud kavandeid.

4 STANDARDI ÜLESEHITUS

4.1 Standardi osad

Üldjuhul koosneb standard järgmistest osadest:

- tiitelleht,
- eessõna,
- sisukord,
- sissejuhatus,
- peatükk „Käsitlusala“,
- peatükk „Normiviited“,
- peatükk „Terminid ja määratlused“,
- standardi põhiosa,
- lisad,
- kirjandus,
- tagakaas.

Standard peab kindlasti koosnema vähemalt tiitellehest, eessõnast, peatükkidest „Käsitlusala“, „Normiviited“, „Terminid ja määratlused“, põhiosast – käsitletava ainestiku (st standardimisobjekti) nõuetest – ja tagakaanest, välja arvatud muudatus, millel ei pruugi olla tiitellehte ning peatükke „Käsitlusala“, „Normiviited“, „Terminid ja määratlused“. Muude osade olemasolu sõltub standardi sisust.

Ülevõetud Eesti standardi ülesehitus on esitatud lisas D.